

- Ministr kultury Vítězslav Jandák
- Czech Minister of Culture Vítězslav Jandák

Ministr kultury Vítězslav Jandák s ředitelem muzea Leo Pavlátem při prohlídce Starého židovského hřbitova. Czech Minister of Culture Vítězslav Jandák with Museum Director Leo Pavlát visiting the Old Jewish Cemetery.

- Únor:
- Účastníci konference 1st Forum of Directors of Jewish Federations, Communities and Organizations
- February:
- Participants of the Conference 1st Forum of Directors of Jewish Federations, Communities and Organizations

Účastníci konference 1st Forum of Directors of Jewish Federations, Communities and Organizations na Starém židovském hřbitově. Participants of the 1st Forum of Directors of Jewish Federations, Communities and Organizations at the Old Jewish Cemetery.

- Poslanci Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
- Members of the Czech Chamber of Deputies

Delegace poslanců z Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu v restaurátorské dílně papíru a pergamentu Židovského muzea v Praze. A delegation of deputies from the Committee for Science, Education, Culture, Youth and Sport at the Jewish Museum's paper and parchment restoration workshop.

Vydává Židovské muzeum v Praze (založeno v roce 1906), U Staré školy 1, 3, 110 01 Praha 1
<http://www.jewishmuseum.cz>
 Bankovní účet č. 195414380237 / 0100, Komerční banka, Spálená 51, 110 00 Praha 1
 Pro poskytování darů uvádějte variabilní symbol: 1382002
 Zpravodaj vychází čtvrtletně
 Redaktor: Noemi Holeková • Fotografie: L. Kotek, B. Holomíček, D. Cabanová, M. Jelínek, V. Wünschová
 Překlad: Stephen Hattersley
 Výroba: LABEL spol. s r. o., Kutná Hora

Published by the Jewish Museum in Prague (founded in 1906), U Staré školy 1, 3, 110 01 Prague 1
<http://www.jewishmuseum.cz>
 Bank account: 195420830257 / 0100, SWIFT CODE: KOMBCZPP, IBAN: CZ600100000195420830257
 (for all foreign currencies except the euro),
 510091870297 / 0100 (euro), SWIFT CODE: KOMBCZPP, IBAN: CZ8901000000510091870297
 The variable symbol no. 1382002 should be stated when making a donation.
 Komerční banka, Spálená 51, 110 00 Praha 1, Czech Republic
 The Newsletter is published quarterly • Editor: Noemi Holeková
 Photos: L. Kotek, B. Holomíček, D. Cabanová, M. Jelínek, V. Wünschová • Translation: Stephen Hattersley
 Typeset and printed by LABEL spol. s r. o., Kutná Hora

ZPRAVODAJ NEWSLETTER

1
המוזיאון
היהודי
בפראג

2006
THE JEWISH
MUSEUM
IN PRAGUE

ROK S ŽIDOVSKOU KULTUROU – 100 LET ŽIDOVSKÉHO MUZEA V PRAZE

Během celého roku 2006 si Židovské muzeum v Praze připomíná sté výročí svého založení. Při této slavnostní příležitosti připravilo samostatně i ve spolupráci s nejrůznějšími partnery řadu programů a akcí, které představují české veřejnosti židovské kulturní a umělecké dědictví a upozorňují na jeho spjatost s českou kulturou. Každý měsíc je tak možno na různých místech České republiky navštívit programy, jež se tak či onak dotýkají významného výročí muzea.

Program prvního čtvrtletí *Roku s židovskou kulturou* byl více než pestrý. Proběhla řada akcí – tři koncerty, šestadvacet přednášek, diskusí a společenských akcí, dvanáct výstav, osm filmových představení, dva festivaly a na třicet divadelních her. V našem Zpravodaji připomeneme alespoň ty nejdůležitější.

A YEAR OF JEWISH CULTURE – 100 YEARS OF THE JEWISH MUSEUM IN PRAGUE

The Jewish Museum in Prague is celebrating its 100th anniversary in 2006. To mark this occasion, it has prepared – separately and in association with various partners – a range of programmes and events that highlight the Jewish cultural and artistic heritage and demonstrate its links with Czech culture. Cultural programmes related to the Museum's centenary are being held across the Czech Republic each month.

The range of programmes in the first quarter was extremely diverse, including three concerts, 26 lectures, discussions and social events, 12 exhibitions, eight film screenings and 30 theatre productions. The most important of these are mentioned below.

Tisková konference k zahájení Roku s židovskou kulturou – 100 let Židovského muzea v Praze ve Španělské synagoze. Zprava: Zita Rádlová, PR velvyslanectví Státu Izrael; Walid Abu-Haya, zástupce velvyslance Státu Izrael; Jan Munk, ředitel Památníku Terezín; Tomáš Kraus, tajemník Federace židovských obcí; Pavel Jirásek, ředitel odboru muzeí a galerií MK ČR; Leo Pavlát, ředitel Židovského muzea v Praze; František Bányai, předseda Židovské obce v Praze; Zdeněk Prošek, ředitel Národního divadla v Brně; Zuzana Růžicková, cembalistka a Ivan Klíma, spisovatel). From the right: Zita Rádlová, PR officer at the Israeli Embassy in Prague; Walid Abu-Haya, assistant to the Israeli ambassador in Prague; Jan Munk, Director of the Terezín Memorial; Tomáš Kraus, Secretary of the Federation of Jewish Communities; Pavel Jirásek, Director of the Department of Museums and Galleries at the Czech Ministry of Culture; Leo Pavlát, Director of the Jewish Museum in Prague; František Bányai, Chairman of the Jewish Community in Prague; Zdeněk Prošek, Director of the National Theatre in Brno; Zuzana Růžicková, harpsichordist and Ivan Klíma, writer).

KONCERTY Slavnostní zahájení Roku s židovskou kulturou

Ve Španělské synagoze se 1. února uskutecní slavnostní koncert k zahájení celoročního projektu *Rok s židovskou kulturou – 100 let Židovského muzea v Praze*. Zúčastnili se ho významní představitelé českého kulturního i politického života stejně jako zástupci zahraničních zastupitelství v České republice. Přítomně uvítal ředitel Židovského muzea v Praze Leo Pavlát,

CONCERTS A Year of Jewish Culture

On 1 February, a gala concert was held in the Spanish Synagogue to mark the launch of the year-long project a *Year of Jewish Culture – 100 Years of the Jewish Museum in Prague*. This was attended by key figures from Czech cultural and political life and representatives of embassies in the Czech Republic. The audience was welcomed by the Director of the Jewish Museum in Prague Leo Pavlát and also

Slavnostní koncert k zahájení Roku s židovskou kulturou. Zleva: Velvyslanec Spojených států amerických William J. Cabaniss s chotí, velvyslanec Státu Izrael Arie Arazi s manželkou, ředitel muzea Leo Pavlát s chotí a Předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Lubomír Zaorálek. Gala concert marking the start of the Year of Jewish Culture. From the left: US ambassador William J. Cabaniss with his wife, Israeli ambassador Arie Arazi with his wife, Jewish Museum Director Leo Pavlát with his wife and Chairman of the Chamber of Deputies Lubomír Zaorálek.

dále následovaly pozdrav předsedy Senátu Parlamentu České republiky Přemysla Sobotky a na závěr předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Lubomír Zaorálek osobně popřál projektu mnoho zdaru. V podání Schulhoffova kvarteta zazněly skladby Gideona Kleina, Hanse Krásky a Ervína Schulhoffa.

Po skončení koncertu proběhlo přátelské setkání zúčastněných posluchačů v rezidenci primátora hl. města Prahy Pavla Béma.

greeted by the Chairman of the Czech Senate Přemysl Sobotka. In addition, the Chairman of the Czech Chamber of Deputies Lubomír Zaorálek wished the project much success. Works by Gideon Klein, Hans Krása and Ervin

PŘEDNÁŠKY A DISKUSE Moje setkání s židovstvím

V rámci přednáškového cyklu *Moje setkání s židovstvím* přijal 11. ledna pozvání Vzdělávacího a kulturního centra muzea bývalý prezident České republiky Václav Havel. Své vystoupení v přeplyněné Španělské synagoze zahájil vzpomínkou na vztah své rodiny k Židům. Přítomní poté měli možnost klást V. Havlovi otázky. Mimo jiné se dozvěděli o jeho návštěvách Izraele, setkáních se Šimonem Peresem i o jeho přátelství s Madeleine Albrightovou

Vrchní zemský a pražský rabín Karol Efraim Sidon a primátor hlavního města Prahy Pavel Bém na přátelském setkání k zahájení Roku s židovskou kulturou. Chief Rabbi of the Czech Republic and Prague, Karol Efraim Sidon, and the Mayor of Prague, Pavel Bém, at an informal meeting to mark the start of the Year of Jewish Culture.

Schulhoff were performed by the Schulhoff Quartet.

After the concert, the guests were invited to an informal meeting at the residence of the Mayor of Prague, Pavel Bém.

Václav Havel in a discussion with members of the Prague Jewish community at the Spanish Synagogue.

nebo Elie Wieselem. Václav Havel také neopominul zmínit svůj vztah k pražské židovské literatuře, a to především k Franzi Kafkovi.

SPOLEČENSKÉ AKCE
Vzpomínkový večer při příležitosti Dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti

Dvacátého šestého ledna, v předvečer Dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinů proti lidskosti (dne připomínajícího výročí osvobození osvětlimského vyhlazovacího tábora v roce 1945), Židovské muzeum v Praze uspořádalo ve Španělské synagoze vzpomínkový večer. Hlavní projev pronesl velvyslanec Státu Izrael Arie Arazi, za přeživší holocaustu hovořila Michaela Vidláková. V kulturní části herečka Vlasta Chramostová přečetla povídku Pan učitel Katz od Josefa Škvoreckého. Večer pak vyvrcholil vystoupením Kocianova kvarteta, které předneslo skladby od Dmitrije Šostakoviče a Johannese Brahmsa.

Kocianovo kvarteto účinkovalo na vzpomínkovém večeru při příležitosti Dne památky obětí holocaustu. The Kocian Quartet performing at the commemorative evening to mark Holocaust Memorial Day.

VÝSTAVY
Muž, který si nedal pokoj. Příběh Josefa Poláka (1886-1945)

Od 2. února do 19. března bylo možno v Galerii Roberta Guttmana shlédnout výstavu

LECTURES AND DISCUSSIONS
My Encounters with Jewishness

On 11 January, as part of the lecture series My Encounters with Jewishness, the former president of the Czech Republic Václav Havel accepted an invitation from the Museum's Education and Culture Centre. In the packed Spanish Synagogue, he began his presentation by recalling his family's relations with Jews and later took questions from the audience. Among other things, he talked about his visits to Israel, his meetings with Simon Peres and his friendship with Madeleine Albright and Elie Wiesel. He also mentioned his relationship to Prague Jewish literature, particularly to Franz Kafka.

SOCIAL EVENTS
Commemorative evening to mark Holocaust Memorial Day

On January 26, the Jewish Museum in Prague held a commemorative evening in the Spanish Synagogue on the eve of Holocaust Memorial Day (the anniversary of the liberation of the Auschwitz death camp in 1945). The Israeli Ambassador in Prague Arie Arazi gave the keynote speech, Michaela Vidláková spoke on behalf of Holocaust survivors, and the actress Vlasta Chramostová read Josef Škvorecký's story Mr. Katz, the Teacher. To close, the Kocian Quartet performed compositions by Shostakovich and Brahms.

EXHIBITIONS
The Man who Never Gave Up. The Story of Josef Polák (1886-1945)

From 2 February through 19 March, the Robert Guttman Gallery hosted an exhibition

on Josef Polák – an important art historian, museum specialist and organizer of cultural life in pre-war Czechoslovakia who significantly influenced the form of the Jewish Museum in Prague.

Pohled na instalaci výstavy Muž, který si nedal pokoj v Galerii Roberta Guttmana. Installation of the exhibition The Man who Never Gave Up in the Robert Guttman Gallery.

věnovanou Josefu Polákovi; významnému historiku umění, muzejníkovi a organizátorovi kulturního života v předválečném Československu, který výrazně ovlivnil podobu Židovského muzea v Praze.

Josef Polák se narodil v roce 1886 v Praze a na tehdejší Karlo-Ferdinandově univerzitě vystudoval práva. Navíc navštěvoval semináře dějin umění u profesorů Chytila, Hostinského a Matějky. Rovněž se zapojil do aktivit česko-židovského hnutí. V době první světové války se ocitl na Slovensku. Tam se také po vzniku Československa v roce 1918 vrátil a ve funkci ředitele Východoslovenského muzea v Košicích rozvinul velmi progresivní a úspěšnou činnost v oborech muzejnictví, dějin umění, památkové péče a osvěty. Své odborné aktivity soustředil především na výtvarné umění, jemuž věnoval jak převážnou část krátkodobých výstav uspořádaných v košickém muzeu, tak řadu odborných studií. V listopadu 1938 však Polák musel z politických důvodů Slovensko opustit. V Praze získal místo ve Státním ústavu fotomeříckém, odkud byl posléze pro svůj židovský původ propuštěn. V roce 1942 se stal hlavním kurátorem Židovského ústředního muzea v Praze. Zde realizoval

Titulní strana katalogu vydaného k výstavě o Josefu Polákovi. Title page of the catalogue published for the Josef Polák exhibition.

Josef Polák was born in Prague in 1886. He studied law at Charles-Ferdinand University and attended the art history seminars of professors Chytil, Hostinsky and Matějka, and also became involved in the Czech-Jewish movement. He was based in Slovakia during the First World War and after the establishment of Czechoslovakia in 1918. As director of the East Slovak Museum in Košice, he developed progressive and successful activities in the fields of museum management, art history, heritage protection and public education. Focusing his specialist work mainly on visual art, he put together many temporary exhibitions at the Košice museum and wrote a number of specialist studies. In November 1938, however, Polák had to leave Slovakia for political reasons. In Prague, he obtained a post at the State Institute of Photo-surveying, where he was later dismissed on account of his Jewish descent. In 1942, he became the main curator of the Jewish Central Museum in Prague, where he organized several exhibitions and, under extremely difficult conditions, put together a collection-building concept and a system for sorting, describing and registering liturgical items, as well as setting out rules for the specialist care of artefacts. In August 1944, he was arrested by the Gestapo, which had learnt of his involvement in the resistance movement. He was deported to Auschwitz, where he disappeared without trace in January 1945. Josef Polák was a tireless promoter of the ideals of Tomáš G. Masaryk, the first president of Czechoslovakia, for which he managed to rise above nationalities, languages, creeds and party allegiance. In the end, he risked his own life for his ideals. This exhibition aims to increase public awareness of Polák's eventful life. An extensive, richly illustrated catalogue which charts his life has been prepared by the curator Magda Veselská. On 16 February, the Jewish Museum in Prague, in association with the Praha –Čáchy /Achen Society, prepared a special programme to accompany the exhibition

několik výstav, ale především za nesmírně těžkých podmínek vytvořil koncepci budování sbírek, systém pro třídění, popis a evidenci liturgických předmětů. Stanovil též pravidla odborné péče. V srpnu 1944 byl zatčen gestapem, které odhalilo jeho účast na odbojovém hnutí. Byl deportován do Osvětimi, kde se v lednu 1945 jeho stopa se ztrácí.

Josef Polák neúnavně prosazoval ideály prvního československého prezidenta Tomáše G. Masaryka, pro které se dokázal povznést nad národnosti, jazyky, konfese či příslušnost k politickým stranám. Neváhal pro ně nakonec nasadit i svůj život. K výstavě, jež vrací Polákovy pohnuté životní osudy do obecného povědomí, připravila kurátorka Magda Veselská obsáhlý katalog, který mapuje Polákův život a dokumentuje ho řadou obrazových příloh.

Židovské muzeum v Praze ve spolupráci se Spolkem Praha – Čáchy/Achen zároveň připravilo na 16. února doprovodný program k výstavě v Mramorovém sále Clam-Gallasova paláce. Komponovaným literárním večerem o osobnosti a díle JUDr. Josefa Poláka provázeli posluchače Magda Veselská a Rudolf Kvíz. Hrou na loutnu program obohatil Rudolf Měřinský. Po skončení pořadu měli účastníci možnost ochutnat košer víno a dozvědět se více o jeho produkci v Českém vinařství Chrástce s.r.o.

Spolupředatelem výstavy v Galerii Roberta Guttmana bylo Východoslovenské muzeum v Košiciach. Záštitu nad ní převzala Asociace muzeí a galerií České republiky, Uměleckohistorická společnost v Českých zemích a Zváz muzeí na Slovensku.

FILMY
Festival izraelských filmů

Velvyslanectví Izraele ve spolupráci s Národním filmovým archivem a Kinem Ponrepo připravilo v rámci Roku s židovskou kulturou přehlídku izraelské kinematografie. Festival byl zahájen 27. února a nabídl celkem pět úspěšných izraelských snímků: Kopec Halton se nehlásí (režisér A. Dayan, 1975), Avijino léto (režisér E. Cohen, 1988), Žlutý asfalt (režisér D. Verete, 2000), Kipur (režisér A. Gitai, 2000) a Chůze po vodě (režisér E. Fox, 2003).

FESTIVALY
Jeden svět

Při příležitosti jubilea pražského Židovského muzea zařadil filmový festival Jeden svět, zasvěcený dokumentárnímu filmu o lidských právech, do programu projekci poeticky laděného snímku o hledání domova Oděsa Oděsa... (režisérka M. Boganim, 2004). Vzpomínkový film sleduje útrapy života židovské komunity v ukrajinské Oděse, nabízí pohled na osud imigrantů v newyorské čtvrti Malá Oděsa a konečně se vydává za oděskými Židy do města Ašdod v Izraeli. Paradox hledání pravého domova ve filmu shrnuje jedna z bezejmenných postav: „V Oděse jsme byli Židy, v Izraeli jsme zase Rusy.“

V den projekce – 7. března – také v Mramorovém sálu Lucerny proběhl koncert Okamžitého filmového orchestru Varhana Orchestroviče Bauera s hudbou z filmu Holocaust.

in the Marble Hall of Clam-Gallas Palace – a literary evening devoted to the life and work of Josef Polák, presented by Magda Veselská and Rudolf Kvíz and featuring a lute performance by Rudolf Měřinský. Those taking part in the programme were then invited to a Kosher wine tasting and had the opportunity to find out more about the output of the Czech winery Chrástce s.r.o.

The exhibition at the Robert Guttman Gallery was co-organized by the East Slovak Museum in Košice. It was held under the auspices of the Association of Museums and Galleries in the Czech Republic, the Art History Society of the Czech Lands, and the Association of Museums in Slovakia.

FILMS
Festival of Israeli Films

The Embassy of Israel, in association with the National Film Archive and Ponrepo Cinema, prepared a festival of Israeli films as part of the Year of Jewish Culture project. Launched on 27 February, the festival featured five successful Israeli movies:

Halton Hill (dir. by A. Dayan, 1975), The Summer of Aviya (dir. by E. Cohen, 1988), Yellow Asphalt (dir. by D. Verete, 2000), Kippur (dir. by A. Gitai, 2000) and Walk on Water (dir. by E. Fox, 2003).

FESTIVALS
One World

To mark the Jewish Museum in Prague's centenary, the One World Film Festival, which focuses on documentaries about human rights, included a screening of Odessa... Odessa! (dir. by M. Boganim, 2004), a film about the quest for home. This commemorative film follows the hardships of the Jewish community in the Ukrainian city of Odessa and looks at the fate of immigrants in the "Little Odessa" district of New York. The final sequence focuses on Odessa Jews in the town of Ashdod, Israel. The paradox of the search for the true home is summed up by one of the unnamed characters in the film: "In Odessa we were Jews, in Israel we are Russians again."

Koncert Okamžitého filmového orchestru Varhana Orchestroviče Bauera (vpravo) na festivalu Jeden svět. The Immediate Film Orchestra conducted by Varhan Orchestrovič Bauer (right) in concert at the One World Festival.

On the same day the film was screened (7 March), a concert was held in the Marble Hall of Lucerna Palace by the Immediate Film Orchestra under the baton of Varhan Orchestrovič Bauer, which performed music from the film Holocaust.

DIVADLA
Etty Hillesum

Pražské Divadlo Na zábradlí uvedlo 12. března v režii Jana Nebeského premiéru hry Lenky Lagronové Etty Hillesum na motivy deníku, který si za války vedla osmdvacetiletá holandská studentka Etty Hillesum. Představení sleduje hrdinčin vnitřní boj až do chvíle, kdy se dobrovolně přihlásila do koncentračního tábora Westerbork. Odtud byla Etty v září 1943 spolu s rodinou deportována do Osvětimi, kde po třech měsících zemřela.

PUTOVNÍ VÝSTAVY

Nalezené tváře, vzpomínka na oběti holocaustu v dokumentech a fotografiích. Výstavní sál Českého centra v Sofii, Bulharsko, 27. leden – 28. únor 2006

Historie Židů v Čechách a na Moravě a Židovské tradice a zvyky. Výstava v Obchodní akademii a Vyšší odborné škole ekonomické, Svítavy, 3. leden – 31. leden 2006

Historie Židů v Čechách a na Moravě a Židovské tradice a zvyky. Výstava v Regionálním muzeu a galerii, Jičín, 19. leden – 26. únor 2006

Historie Židů v Čechách a na Moravě a Židovské tradice a zvyky. Výstava v Alšově kabinetu Městské části Praha - Suchdol, 26. únor – 9. duben 2006

Historie Židů v Čechách a na Moravě a Židovské tradice a zvyky. Výstava v Oblastním muzeu v Mostě, 7. březen – 30. duben 2006

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY

Leden:
• Velvyslanec Státu Izrael Arie Arazi a ředitel izraelské společnosti Mallmedia Amos Rolnik

• Velvyslanec Státu Izrael Arie Arazi v Galerii Roberta Guttmana

Velvyslanec Státu Izrael Arie Arazi na výstavě Michaela Bielického Tento rok v Jeruzalémě v Galerii Roberta Guttmana. Israeli Ambassador in Prague Arie Arazi at Michael Bielický's exhibition This Time in Jerusalem at the Robert Guttman Gallery.

THEATRE
Etty Hillesum

On 12 March, a premiere of Lenka Lagronová's play Etty Hillesum was held at the Prague theatre Divadlo Na zábradlí under the direction of Jan Nebeský. This play is based on the diary kept by Etty Hillesum, a 28-year-old Dutch student during the war. The production follows the protagonist's inner struggle up to the point when she volunteers to work at Westerbork concentration camp. In September 1943, she was deported with her family to Auschwitz, where she died after three months.

Magdaléna Sidonová ve hře Lenky Lagronové Etty Hillesum v pražském Divadle Na zábradlí. Magdaléna Sidonová in Lenka Lagronová's play Etty Hillesum at Divadlo Na zábradlí in Prague.

TRAVELLING EXHIBITIONS

Long-lost Faces – Recollections of Holocaust victims in documents and photographs. Venue: Exhibition Hall, Czech Centre in Sofia, Bulgaria, 27 January – 28 February 2006

History of the Jews in Bohemia and Moravia and Jewish Customs and Traditions.

Venue: School of Commerce and Higher Technical School of Economics, Svítavy, 3 January – 31 January 2006

History of the Jews in Bohemia and Moravia and Jewish Customs and Traditions.

Venue: Regional Museum and Gallery, Jičín, 19 January – 26 February 2006

History of the Jews in Bohemia and Moravia and Jewish Customs and Traditions.

Venue: Aleš Hall, Prague – Suchdol, 26 February – 9 April 2006

History of the Jews in Bohemia and Moravia and Jewish Customs and Traditions.

Venue: Regional Museum in Most, 7 March – 30 April 2006

PROMINENT VISITS

January:
• Israeli Ambassador in Prague Arie Arazi and Director of the Israeli company Mallmedia Amos Rolnik

• Israeli Ambassador in Prague Arie Arazi at the Robert Guttman Gallery